

STANRZECZY

CALL FOR PAPERS

„Chłop polski” sto lat później

numer specjalny czasopisma „Stan Rzeczy”

Niewiele jest dzieł, którym socjologia zawdzięcza tak wiele jak *Chłopu polskiemu w Europie i Ameryce*. Choć od wydania pierwszych dwóch tomów tej obszernej pracy mija już sto lat, książka ta pozostaje nie tylko jednym z najbardziej wpływowych, ale też zagadkowych, a po części zapomnianych i niewykorzystanych pomników klasycznej socjologii. Nie ulega dziś wątpliwości konstytutywny charakter zawartych tam analiz wobec takich subdyscyplin socjologii jak socjologie migracji, dewiacji czy zmiany społecznej. Odegrało ono również zasadniczą rolę w powstaniu metodologii badań jakościowych, w szczególności analizy listów, dokumentów urzędowych, wycinków prasowych oraz metody biograficznej. Ukazanie się *Chłopa polskiego* zmieniło sposób definiowania powszechnie stosowanych pojęć socjologicznych i w dużej mierze określiło krytyczny charakter nowoczesnych nauk społecznych. Jak zauważył Norbert Wiley, była to pierwsza praca socjologiczna o wyraźnie demokratycznym i egalitarnym charakterze, systematycznie traktująca etniczność jako kategorię kulturową, a nie biologiczną. Z kolei Eli Zaretsky, redaktor popularnego, skróconego wydania książki dostrzegł, że *Chłop polski* był pierwszym dziełem, które traktowało etniczność jako godny uwagi przedmiot systematycznych badań. W pracy tej pojawiły się także teoretycznie przemyślane pojęcia wartości, postawy i osobowości, które legły u podstaw wielu teorii zgłaszających roszczenie do wieloaspektowego wyjaśniania społecznej natury człowieka i złożoności mechanizmów kontroli społecznej. Jednocześnie, dzieło Williama Thomasa i Floriana Znanieckiego pozostaje zagadkowe, ponieważ nie tylko istnieje spór o rzeczywisty wkład obu autorów do wspólnej pracy, lecz również sposób, w jaki nawiązuje ono do ich wcześniejszych badań i problemów, które formułowali. Teoretyczne znaczenie *Chłopa polskiego* przyćmione zostało nie tylko przez problemy zawodowe, których ofiarą padł Thomas jeszcze w trakcie pracy nad książką, lecz również przez pojawienie się konkurencyjnych teorii socjologicznych, takich jak interakcjonizm

symboliczny i woluntarystyczna teoria działania, które na długie lata zdominowały socjologię amerykańską i europejską. Okazją do ożywienia zainteresowania *Chłodem polskim* może być dziś nie tylko rewizja wymienionych nurtów teoretycznych, lecz również rosnąca rola jakościowych metod badań społecznych w tworzeniu teorii socjologicznych.

Zapraszając do nadsyłania tekstów inspirowanych dziełem Thomasa i Znanieckiego, zachęcamy do odpowiedzi między innymi na następujące pytania:

- W jaki sposób wczesna twórczość obu autorów wpłynęła na ich współpracę i wspólne przedsięwzięcie badawcze?
- Czy teoria oraz metodologia Thomasa i Znanieckiego mogą być dziś nadal wartościowym źródłem wiedzy socjologicznej? W jaki sposób mogą przyczyniać się do doskonalenia warsztatu teoretyka i badacza społecznego?
- Jaka przebiegała recepcja *Chłopa polskiego* w Polsce i na świecie?
- Oprócz tekstów dotyczących interpretacji dzieła, mile widziane są wszelkie artykuły inspirowane ideami Thomasa i Znanieckiego, jak również odnoszące się do ich roli w szeroko rozumianej teorii społecznej.

/// Prosimy o przesyłanie zgłoszeń zawierających tytuł, abstrakt o długości około 500 słów, nazwisko autora, afiliację i e-mail kontaktowy na adres redakcja@stanrzeczy.edu.pl do **23 lipca 2018**. Redakcja prześle informację o akceptacji lub odrzuceniu abstraktu do 31 lipca.

/// Autorzy przyjętych abstraktów zostaną zaproszeni do przygotowania artykułów w terminie **do 7 stycznia 2019 roku**.

/// Wszelkie pytania prosimy kierować do dr hab. Michała Kaczmarczyka, prof. UG (wmsmka@ug.edu.pl), redaktora gościnnego numeru.